

Kurdo Baksi, Min vän Stieg Larsson. Norstedts 2010.

Medan jag läser Kurdo Baksis bok om vännen Stieg Larsson fortsätter debatten i ett rasande tempo. För och emot argumenteras, nya teorier presenteras och ytterligare biografier annonseras. Egentligen är det märkligt att portätten av Stieg Larsson låtit vänta på sig så länge. Kanske har den arvstvist som utkämpats för öppen ridå mellan sambon Eva och Stiegs bror och pappa haft en fördröjande effekt.

I varje fall är det först nu som vännen och kollegan Kurdo Baksi låter sorgen efter Stieg övergå i berättande och analys. Fast märkligt nog tycks det då redan vara för sent. Det är som om författaren inte riktigt längre kan hitta fram till den vän han en gång kände. Vem var Stieg Larsson? När Kurdo Baksi ställer frågan tvingas han brottas med två Stieg; Den som han arbetat tillsammans med i tidskrifterna Expo och Svartvitt och den Stieg som vunnit så stor ryktbarhet och framgång efter sin död.

Ändå är denna biografi värdefull som ett porträtt av Millenniumstrilogins författare varje läsare bör känna till. Stieg Larsson drevs av ett starkt patos i kampen mot främlingsfientliga rörelser och kvinnoförtryck. I denna strid var Stieg Larsson kompromisslös. Dygnet timmar ville liksom inte räcka till.

Det är en komplex bild av Stieg Larsson som tar form. Å ena sidan ständigt aktiv att skriva och skapa debatt. Å andra sidan denna motvilja att synas och själv signera sina debattartiklar. Han kunde också vara näst intill överdrivet orolig för kollegors säkerhet, samtidigt som han skickade unga medarbetare i Expo att infiltrera nynazistiska rörelser. Komplexiteten märks också i Kurd Baksis metaforer av sin vän: En Don Quijote, oförsonlig stridshäst, krigare och ledsen pojke.

"Var och en som träffat Stieg Larsson bär sin egen bild av honom", skriver Kurdo Baksi. Dilemmat att skriva Stieg Larssons porträtt kommer till ett märkligt uttryck i bokens slut. Kurdo Baksi hör i sitt inre Stieg upprepa de sista ord han uttalade i ambulansen: *"Jag är femtio år, för fan!"*. Men Kurdo Baksi var själv inte där när orden fälldes. Det är som han vill vara Stieg närmare än vad som varit möjligt. Ett exempel på hur svårt det tycks vara att äga bilden av Stieg Larsson, vilken uppenbarligen inte varit lätt att komma in på livet. Men så är, förlåt: *var!*, Stieg Larsson en författare som tycks agera även efter sin död.

Jakob Carlander

Ingress:

När Kurdo Baksi skriver om vännen Stieg Larsson resulterar det omedelbart i såväl kraftfulla invändningar som än mer djärva påståenden. Kurdo Baksis bok är ett vänporträtt men också ett exempel på hur svårt det tycks vara att greppa och förklara Millenniumtrilogins författare.

Bildtext:

Kurdo Baksi och Stieg Larsson var båda redaktörer för tidskrifterna Expo och Svartvitt. Om deras stundtals ansträngda vänskap skriver Kurdo Baksi.

(Det finns en bild av dem båda sida vid sida i boken med tidskrifterna i händerna, som jag tror man kan hämta hem från förlaget)